

Los Somentent

DIARI CATALANISTA D'AVISOS Y NOTICIAS

REUS, Dimecres 5 de Novembre de 1902.

ANY XVII NUM. 4.425

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes, Ptas. 1'25
En províncias, trimestre, 4-
Extranjer y Ultramar, 8-
Anuncio, a preus convencionales

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals lli-
breries d'aquesta ciutat y de fora.
A Barcelona: Kiosco del Sol Rambla de las Flors.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

TRIPLE AYgua NAT-SERRA (Cullita d'aquest any) preparada ab la
flor recent recullida del taronjer agre.
Es de un agradable sabor y delicat perfum.

FARMACIA SERRA. DEVANT DEL SOLAR QUE HA ADQUIRIT LO BANCH D'ESPANYA

CHAMPAGNE MIRO Y TARRAGÓ
DEMANEU EN LAS PRINCIPALS BOTILLERIAS, COLMATS, CONFITERIAS, HOTELS Y RESTAURANTS

AIXAROP DE HIPOFOSFITS CLIMENT
LA LLEGITIMA MARCA «SALUD»

Senyors Climent y Compañia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat a la meya clinica la Sra. D.ª N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació manca-
la de gana y de forsas, vaig prescriureli l' Aixarop Climent marca «SALUD», y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobra appetit y forsas y se li regularisaren las raglas:
—Dr. Detamendi.
Senyors Climent y Compañia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d' un any de una escrófula crónica. Cansat d' usar sears capi resultahí cuantaaí emul-
sions y reconstituyens se preconizau para aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfita Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Lo-
renz, Catedratic de Barcelona.
Exigeixis lo llegitim Aixarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expén altre del mateix nom.

GRAN ANÍS DEL TITÍ

Unicha fabricants: Diaz Gayen Germans y Comp. S. en C.

Málaga

DEMANEU ALS PRINCIPALS ESTABLIMENTS Y CAFÉS

APERITIU-CORROBORANT
Tónich-febrífugo
THE COSMO S. EN. C. Y DE C. EN P.
BARCELONA
Unica casa productora per a la exportació a América

LOT

SE PREN ab aygua, ó pur, abans de men-
jar com aperitiu; després com digestiu.
Demans en tots los cafes, ultramarins, casti-
nos, confiterias, etc.
Los pedidos, aixi per Espanya com per Amé-
rica, dehen dirigirse a The Cosmo S. en C. y de
C. en P. BARCELONA.
Agent General a Reus, Joseph Martorell, S. en C.
Carrer Montreals número 30.

LA CASA THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P.
domiciliada a Barcelona, fa saber que ha adquirit lo billete correspondient al núme-
ro 12.449 del sortejé de Nadal, de la Loteria Nacional, quin posa a disposició de
tots aquells de sos clients que la honrin ab demandas durant los dias compresos
entre l' 1er d' Octubre fins al 23 de Desembre d' aquest any.
La casa The Cosmo s' obliga a entregar a sos clients en l' acte del pedido
una participació formal de dit número.

GUANOS
FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO
Superiors a 20 y 22 pessetas lo sach de 70 kilos
Especial para vinyas a 13 pts.
Lo propietari que vullga conseguir bonas cullitas que probi los
guanos dels senyors
MASSO Y FERRANDO.-REUS

DESDE MADRID
(De nostre redactor corresponal)
Aproximacions.—Comentarios d'
un ministre.
Crech que's sent dedicada la "crónica", a
un diari catalanista, y té avuy bab indit!
assumpto: No demper altre que l' intel·ligen-
cia entre la "Lliga Regionalista" y d' "Unió
nacional" y las corrents, que semblan accen-
tuarse d' una altra avinensa entre l' "Unió
Catalanista" y "ls federales catalans."
La concordia, coñeguda ab lo nom de Pacte
de Lleyda, que refermerán cuan se trobin

qui en Rusinol y en Paraiso, pot donar ra-
mosos frnyts para l' avens de nostra propa-
ganda. No es una fusió, som ben clar ho diu
la premsa, ni significá abdicació d' idees
per cap de las duas parts contractants. May
vaig creure que s' realises lo darrer, y ans
podém dar per satisfets si en lo Congrès y l'
Senat suman llurs forsas en determinadas
cuestions los presidits per en Paraiso ab los
nostres compays de sempre.
Precisament en aixó, en l' integritat de
programa que uns y altres conservan, estriba
la viabilitat de la combinació, que no podía
surar, com avans dich, feta en forma distinta.

Gran cosa es que ls elements unionistas na-
cionals desisteixin d' esperar dels parits del
torn la felicitat d' Espanya; aixó implica,
cuan menys, un pas endavant en lo cami
llarch y gens plajer de la victoria contra la
tradicional política espanyola.
Los qui davan per segura una compenetrá-
ció total de pensaments, entre duas tenden-
cias, d' origen molt diferent, no temian rahó;
pero es possible que en tingan aquells que
consideran combinables campanyas que en
certs punts, tenen idéntica finalitat.
Será per consegüent obra ben entesa y
patriótica coadjivar a que donge resultats l'
aproximació de que s' tracta y enfortir la ca-
des ú, a mida del seu valer, sempre que l'
ocasió s' presenti.
D' una altra evolució consemblant, se ha
parlat aquets dias entre los fills de Catalunya
qu' aquí ns trovém; y ja andevinarán mos lle-
gadors que m' refereteixen a las declaraciones fe-
ctas en la recent Assemblée federal de Barce-
lona.
No entenem tal Vegada d' autonomia digna
modo, mes en la forma que en lo fons, federales
y catalanistas; pero no hi ha dubte que a tot
hora hi ha hagut estreta simpatia entre ls par-
tidaris d' aquest y l' altre camp, y aixis ho han
demostrat clarament las parolas pronuncia-
das en l' Assamblea y l' importancia que ls
hi ha atribuït part de la premsa de la nos-
tra terra.
L' orientació francament catalana impresa
als parlaments haguts en la reunió dels fede-
rals, pot significar una hermosa promesa para
un pervindre so molt llunyá, y no m' apar

destituida de fonament la creença de que, mort l' inolvidable y catalaníssim Pi y Margall, no sabran los catalans que l' seguien, trovar fora de Catalunya qui l' dirigeixi á gust.

Un lles ha existit sempre entre catalanistas y federals catalans: l' aludida aspiració á l' autonomia. Y aquesta aspiració, compresa y sentida per uns y altres, filla tots del mateix terror, parlant tots la mateixa llengua, y educats tots en las ensenyansas de la mateixa catalana historia, aquesta aspiració será pron para identificarlos aquell dia, per tots desitjat, en que deixant de banda cosas petites, se sobreposi a tota mena de consideracions l' amor de Catalunya, arrelat fort al cor dels federals y dels catalanistas que en son fills.

Lo regim parlamentari, tal y com avuy s' enten y practica entre espanyols, no es pas lo nostre ideal. A Catalunya y a la coronilla d' Aragó (quina coronilla!) fa uns enans sigles, teniam joya molt més bona, considerada la diferencia de temps y de costums. Pero mentres no logrem reimplantar, modifcat, lo sistema que ns feu respectats y poderosos, cal treure com més partit mellor de l' actual estat de cosas.

Aquesta es una veritat que han anat regoneixent fins aquells politichs més refractaris a la vida representativa y més enamorats de l' antigor. ¿Será precis que fassa ressortir la trascendencia d' una acció comuna, dins del mohiment politich, y després dins del Parlament, dels catalanistas, federals y unionistas?

No. No es necessari demostrar quinns foran las consecuencias axiomáticas d' aquella acció. Entre aquestos homes d' Estat (?) no ni hi ha cap que pugui resistir anye semblant empenya. Fins ara l' poder del caciquisme, ofegant l' esperit regional los hi dava forsa incontrastable, mes ja s' ha vist que l' caciquisme es impotent para resistirnos. ¿Qué succehirá, donchs, quan vingan ai nostre costat tans auxiliars?

Los capdills de la política imperant, fa temps que venhen venir la nuvolada, y ja que no han pogut ni poden impedir que s' acostin y s' juntin los que la naturalesa agermana, han fet, fan y farán lo possible para sembrar entre nosaltres la discordia. Aquí está l' perill, y contra aquest perill nos hem de prevenir tots los qui volém veure a Espanya digna del nom de nació culta y moderna.

Aquells capdills aparentan avuy no fer cas de l' aproximació realisada ni de la que pot realisar-se demá, pero llur táctica demostra que no venhen tranquils aquestos tractes. En trossudits a no despossehirse dels privilegis que han gaudit desde molt joves, s' aferren al poder sense l' qual no concebeixen la vida, y para conservar-lo, a tort y a dret, segueixen presentantnos com enemics d' Espanya, ó com a gent disposada a resar la pecadora de vant de tots los espanyols.

Si. En Moret ho acaba de fer patent al Senat, quan ha respost al duch de Tetuán y a la Azcárraga. ¿Saben lo qu' ha dit? No ho he sentit, pero ho lleigeixo mentres estich escrivent: los bizcarras s' han sumat a un partit nacional y part dels catalanistas s' han aproximant a l' unitat de la nació.

Aixó para fer veure que ns rendim. Ara, l' altra costat de la medalla, para fernos abhorribles.

Calificá l' Azcárraga de draconianas las reformas introduhidas en l' ensenyansa per l' actual ministre y digné en Moret: lo ministre no ha fet sino defensar lo dret de l' Estat contra ls atachs de las corporacions religiosas que han arriuat, en algunas diócesis a la pretensió d' ensenyar lo Catecismo en llengua regional.

Com si fos aixó gran novetat! Com si tota la vida no ho haguessin vist a Catalunya! Y com si fos atentatori als drets de l' home ensenyar a las criaturas en lo sol llenguatge que entenen per complert!

Demnos per enterats, acusém rebut al Succesor de don Práxedes del seu famós darrer descubriment, y preparemnos a sentirne de tan frescas com las dos ocurrencias apuntadas.

Si volen fer la tasca no ls faltará feyna a n' en Rusiñol y en Paraiso; mes la causa que defensen es justa y poden ser valents saben que ls aplaudiran los bons catalans y ls demás bons espanyols.

B. SANTOS.

30 Octubre.

CAMBI DE PAQUETS POSTALS

En la Gaceta s' ha publicat una Real ordre del ministeri d' Hisenda, que diu així:

1ra. La Aduana de Cadiz será la única habilitada para l' cambi de paquets postals que realisi lo servey de Correus entre Canarias y la Península y viceversa, segons lo disposat en lo Real decret fetxa 27 de setembre últim. Lo despaig d' aquesta classe d' expedicions de paquets postals se subordinará en un tot, per lo que al servey d' Aduanas afecta, a las reglas dictadas per Real ordre fetxa 27 de setembre últim para la aplicació del cambi de paquets postals entre Espanya y l' Marroch, establerta per Real decret fetxa 28 d' agost últim.

2na. Las remesas de paquets postals ab destí a Belears se realisarán per las Aduanas de Barcelona, Graó de Valencia y Alicante. Per aquestas mateixas Aduanas se farà la entrada a la Península de las remesas de paquets postals procedents dels ports de escala de Belears. En un y altre cas, los capitans dels vapors espanyols contractats para lo servey de Correus, presentarán en la Aduana del port d' embarch una factura per duplicat, que se anomenará de postals, autorizada per lo servey de Correus, en la que s' consignará lo número, pes y contingut dels paquets postals que constitueixen la expedició. Diligenciadas que siguin aquestas facturas en la forma disposada para lo comer de cabotaje, quedarán un dels exemplars en la Aduana, entregantse l' altre al capitá del barco conductor, para sa presentació en la Aduana del punt destinat.

Secció oficial

ALCALDIA CONSTITUCIONAL DE REUS

Havent acudit a aquest Ajuntament don Manuel Vallverdú Veciana en sollicitut de permís para instalar un motor eléctric de sis cavalls de forsa a la casa de sa propietat instalada al carrer de Pi y Margall número 29, aquesta Alcaldia per decret d' aquesta fetxa ha acordat publicarho en compliment delo preceptnat per l' article 377 de las Ordenanzas Municipals; á fi de que las personas interessadas puguin presentar sas reclamacions dintre l' terme de vuit dias en lo Negociat de Foment de las Oficinas Municipals, en lo qual estarán de manifest l' expedient y planos de referencia.

Reus 4 Novembre de 1902.—L' Alcalde, Joseph Casaguada.

REGISTRE CIVIL

del dia 4 de Novembre de 1902

Naixements

Manuel Lopez Bago Mendez.—Gabriel Isern Pamiés.

Matrimonis

Cap

Defuncions

Cap

Calendari catalá

Sant d' avuy.—S. Zacarias
Sant de demá.—S. Lleonart
Surt lo SOL á las 6 h. y 33 m. y s' pon a las 4 h. 51 m.; surt la LLUNA a las 10 h. 50 m. y s' pon a las 8 h. 52 m.
MERCATS
Dillams de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espluga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espluga de Francolí.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

OBSERVACIONS

del dia 4 de Novembre de 1902, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de R. Gispart.

Horas d' observació	Barómetro aneróide	Grau d' humitat.	Pluja en 24 horas	Alguna evap. en 24 horas.	Estat del Cel
9	754	76			Nuvul
15	752	81		2'5	Nuvul

Horas d' observació	TEMPERATURAS			VEN	NUVOLS	
	Máxim	Mínim	Ter. tip.		Direcció	Clase
9	Sol 19	10	15	N. E.	N y C	1'0
15	Som 18		18	E.	N y C	1'0

CRONICA

Lo SOMATENT se ven á Barcelona en lo kiosko «El Sol», Rambla del Centro.

Avuy en lo tren exprés passarán per aquesta ciutat cap a Madrid, los Diputats catalanistas senyors Rusiñol, Domenech y Torres. Nostres diputats, los defensors de Catalunya, van coratjosos a la capital del centralisme, a fer sentir en lo Congrés la veu decidida dels catalans aymadors dels interessos y llibertats de la terra.

Bon viatge y ¡avant!

La tant acreditada casa fills de Francisco Ramón López de Vivero, ha obert a Tarragona una sucursal de pesca salada, otorgant powers para representarla als actius y acreditats comerciants d' aquesta plassa y estimats amichs nostres los senyors Massó y Ferrando, quin, donadas las sevas grans facultats en aqueix negoci, indubtablement l' extendrán arreu en aquesta provincia, lo qual constituhirá un benefici para ls seus clients y consumidors tant per las ventatjas que la sucursal a Tarragona reportará, com per la bona qualitat de la nomenada pesca.

Si aquesta tarde a l' hora de costum se reuneixen pron número de senyors regidors l' Exm. Ajuntament celebrará la sessió ordinaria de primera convocatoria.

Nos escriuhen de Tivisa que la fira de bestiar que s' va fer lo dia 28, 29 y 30 del mes últim, se veigé animadissima.

Se calcula que hi han concurregut de 11 a 12 mil caps de bestiar. Las transaccions han sigut importants. Tot fa presumir, que la fira arriagará a Tivisa, y será una de las mellors, en sa classe, de Catalunya.

Ab motiu de las firas y festas, aparen a Tivisa extraordinari número de forasters, que s' entornaren a sos pobles molt satisfets.

La venta de arrós a Amposta está aquestos dias paralizada; pero hi ha la creencia de que pronte farà alsa lo preu y allavors serán moltas las transaccions.

Per infracció de la ley de cassa, foren denunciats devant lo Jutjat de Tortosa, per la guardia civil, cuatre vehins de la mateixa.

Se ls hi ocuparen sas corresponents armamas.

La Comissió mixta dels Cabildos Catedral y Municipal de Tarragona, ha remés a l' Alcaldia d' aquesta ciutat copia de las exposicions que aixeca a la Santa Sen y al Govern, en súplica de que no sigui trasladada a Barcelona la capitalitat de la Archidiócesis que actualment radica a Tarragona, para que si guin recullidas en aquesta ciutat firmas de adhesió a las mencionadas exposicions, a qual fi l' Alcaldia ha despesat que cuantas personas desitjin suscriurerla para coadjuvar als desitjos de la nomenada Comissió, se serveixin passar per la Secretaria Municipal durant las horas d' oficina fins al dia 14 del actual, ahont están de manifest dits documents als efectes expressats. Se reculleixen ademés

adhesions a casa dels senyors Rectors, en el «Centro Católic» y en la Redacción del «Semanario Católic».

La Diputació provincial, en cumpliment del acort adoptat en la sessió del dia 2 del que cura, ha redactat una instancia demanant la instalació a Tarragona d' una fábrica de tabacs.

Lo document está concebut en los següents termes:

«A la Compañía arrendataria de tabacos. —Esta Diputación, en sesión de 2 del que cursa, ha acordado dirigirse á esa importante entidad en atenta instancia, pidiendo la instalación de una fábrica de tabacos en Tarragona, como medio de favorecer los intereses de la capital de la provincia, harto en decadencia con ocasión del desarrollo de la plaga filoxérica que azota terriblemente los extensos viñedos de todas sus comarcas.

Entiende la Corporación instante, que el establecimiento de tan importante industria en la ciudad de Tarragona, no solo aliviaria el precario estado de sus moradores y de los de la provincia, sino que redundaría en notorio beneficio de la propia Compañía, dado que, necesitada ésta de surtir de tabacos a todas las provincias catalanas y aragonesas, en las que todavia no existe fábrica alguna, no hay duda que el punto mas céntrico de todas ellas está en dicha ciudad, enlazada a la vez con las demás por diferentes vias-férreas, reuniendo, al propio tiempo, la condicion esecial de ser puerto marítimo, uno de los mas seguros y concurridos del Mediterráneo, con calado bastante para albergar toda clase de buques, incluso los trasatlánticos y de mayor altura.

La circunstancia de contar con fábricas de esta índole casi todas las regiones españolas, sin que las haya ni en Cataluña, ni en Aragón, apesar de sus condiciones esencialmente fabriles, estima la Corporación recurrente que ante el legitimo deseo que debe abrigar la Compañía d' extender su industria, la población mejor indicada en la región Levantina para implantarla, es la de Tarragona, que además de su excelente posicion topográfica, reúne las condiciones mercantiles de que se ha hecho mérito, contando dentro de la misma provincia comarcas tan feraces, como el llamado «Campo de Tarragona», regado por el Francolet; la del bajo Ebro que fertilisa tan caudaloso rio, y la del Gayá, al Norte, en todas las cuales podrian ensayarsa con notoria ventaja los cultivos del tabaco, el dia en que la Compañía quisiera buscar la primera materia agricola para su industria dentro de las mismas comarcas españolas.

En vista de las antecedéntes consideraciones, la Diputación provincial de Tarragona tiene el honor de dirigirse á esa Compañía, en súplica de que se sirva acordar la instalación de una fábrica de tabacos en la capital de la provincia.

Gracias que espera merecer de su alta consideración y notorio celo por los intereses que administra.

Tarragona, etc.»

Per consums se recaudaren en lo dia de abir pessetas 1196'87.

D. MANEL DE PEÑARRUBIA

Procurador dels Tribunals

Ha traslatat son despatx á la

Rambla de Sant Joan, número 30-3er.

TARRAGONA

Després de la cura l' pago

Es cosa cómoda para tots y assegura als malalts la tant desitjada salud. Para mes detalls, llegeixis á la 4.ª plana «Milagrosos confites ó Inyección antivenérea y Roob anti-sifilítich COSTANZI».

Compañía Reusense de Tranvías

Se participa als senyors tenedors de títuls serie B. d' aquesta Compañía que en los dias

